

Poz. 1095

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 3 lipca 2015 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o instytutach badawczych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2015 r. poz. 1045) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654),
- 2) ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092),
- 3) ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198),
- 4) ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 249)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 2 lipca 2015 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) odnośnika nr 2 oraz art. 221 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654), które stanowią:

„²⁾ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz. Urz. UE L 299 z 18.11.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 381).”

„Art. 221. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2011 r., z wyjątkiem art. 17 ust. 2 i 3, art. 25, art. 88 ust. 3, art. 106 ust. 2 zdanie trzecie, ust. 3 pkt 13, ust. 4 pkt 11 i ust. 5, art. 148 pkt 6 oraz art. 172 pkt 10, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.”;

- 2) art. 77 i art. 78 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), które stanowią:

„Art. 77. Do kontroli wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 78. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

- 3) art. 26, art. 31, art. 36, art. 37 ust. 1 i 3, art. 38 ust. 1, art. 46 pkt 2 i art. 57 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198), które stanowią:

„Art. 26. Studia podyplomowe rozpoczęte przed dniem 1 października 2015 r. są prowadzone według dotychczasowych programów kształcenia do czasu ich zakończenia.”

„Art. 31. 1. Do jednostek, którym nadano status KNOW przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem przepisów dotyczących raportu końcowego i końcowego sprawozdania finansowego oraz możliwości przedłużenia dofinansowania na kolejny okres pięciu lat.

2. Jednostki, którym nadano status KNOW przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, składają raport końcowy, o którym mowa w art. 84b ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Jednostkom, którym nadano status KNOW przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może przedłużyć ten status, jeżeli spełniają one warunki określone w art. 84a ust. 2–5 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Jednostki, którym nadano status KNOW w roku 2012, otrzymują dofinansowanie z dotacji na zadania projektowe przez okres pięciu kolejnych lat budżetowych, włącznie z rokiem nadania statusu.”

„Art. 36. Centralny wykaz nauczycieli akademickich i pracowników naukowych, o którym mowa w art. 129a ustawy, o której mowa w art. 1, staje się ogólnopolskim wykazem nauczycieli akademickich i pracowników naukowych, o którym mowa w art. 129a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

Art. 37. „1. Rektorzy uczelni, dyrektorzy instytutów naukowych i pomocniczych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, dyrektorzy instytutów badawczych, dyrektorzy państwowych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, prowadzących działalność naukową i badawczo-rozwojową, dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego oraz dyrektorzy międzynarodowych instytutów naukowych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, utworzonych na podstawie odrębnych przepisów, w terminie do dnia 31 grudnia 2014 r., są obowiązani uzupełnić dane w ogólnopolskim wykazie, o którym mowa w art. 129a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie dotyczącym kierowanych przez nich jednostek.”

„3. Rektorzy uczelni, dyrektorzy instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk, dyrektorzy instytutów badawczych, dyrektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego oraz dyrektorzy międzynarodowych instytutów naukowych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, utworzonych na podstawie odrębnych przepisów, w terminie do dnia 31 grudnia 2014 r., są obowiązani wprowadzić dane do ogólnopolskiego wykazu, o którym mowa w art. 201a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie dotyczącym kierowanych przez nich jednostek.”

Art. 38. „1. Podmioty wymienione w art. 129a ust. 3, art. 170c ust. 2a i art. 201a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 18 stycznia 2017 r. przekazują, z zastrzeżeniem ust. 2, dane określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z 2013 r. poz. 2 oraz z 2014 r. poz. 1161) na zasadach dotychczasowych.”

„Art. 46. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:”

„2) dyrektor instytutu badawczego ustali regulamin, o którym mowa w art. 24 ust. 1a ustawy, o której mowa w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;”

„Art. 57. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2014 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 21, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
 - 2) art. 1 pkt 72–76, 79 i 82, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.;
 - 3) art. 1 pkt 121, 123 lit. b i 134, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2015 r.;
 - 4) art. 2–4, art. 6, art. 9–13, art. 19, art. 20 i art. 22, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2016 r.”;
- 4) art. 8, art. 9 i art. 13 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 249), które stanowią:

„Art. 8. Do finansowania i rozliczania środków finansowych przyznanych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 9. Jednostki naukowe, o których mowa w art. 4c ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wprowadzą do Systemu Informacji o Nauce dane i informacje, o których mowa w art. 4c ust. 3 i 10 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Dane i informacje wprowadza się za okres od dnia 1 stycznia 2013 r.”

„Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 3 lipca 2015 r. (poz. 1095)

USTAWA

z dnia 30 kwietnia 2010 r.

o instytutach badawczych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Instytutem badawczym w rozumieniu ustawy jest państwowa jednostka organizacyjna, wyodrębniona pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, która prowadzi badania naukowe i prace rozwojowe ukierunkowane na ich wdrożenie i zastosowanie w praktyce, zwana dalej „instytutem”.

2. Instytut nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Instytut ma prawo używania okrągłej pieczęci z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą instytutu w otoku.

Art. 2. 1. Do podstawowej działalności instytutu należą:

- 1) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) przystosowywanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki;
- 3) wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

2. W związku z prowadzoną działalnością podstawową instytut może:

- 1) upowszechniać wyniki badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) wykonywać badania i analizy oraz opracowywać opinie i ekspertyzy w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych;
- 3) opracowywać oceny dotyczące stanu i rozwoju poszczególnych dziedzin nauki i techniki oraz sektorów gospodarki, które wykorzystują wyniki badań naukowych i prac rozwojowych oraz w zakresie wykorzystywania w kraju osiągnięć światowej nauki i techniki;
- 4) prowadzić działalność normalizacyjną, certyfikacyjną i aprobacyjną;
- 5) prowadzić i rozwijać bazy danych związane z przedmiotem działania instytutu;
- 6) prowadzić działalność w zakresie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, wynalazczości oraz ochrony własności przemysłowej i intelektualnej, a także wspierającej innowacyjność przedsiębiorstw;
- 7) wytwarzać w związku z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi aparaturę, urządzenia, materiały i inne wyroby oraz prowadzić walidację metod badawczych, pomiarowych oraz kalibrację aparatury;
- 8) prowadzić działalność wydawniczą związaną z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi.

3. Instytut, poza zadaniami, o których mowa w ust. 1 i 2, może prowadzić:

- 1) studia podyplomowe i doktoranckie, związane z prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi, jeżeli posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych oraz odpowiednie zaplecze i warunki materialno-techniczne;
- 2) inne formy kształcenia, w tym szkolenia i kursy dokształcające.

4. Instytut może prowadzić działalność inną niż wymieniona w ust. 1–3. Działalność ta jest wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym z działalności, o której mowa w ust. 1–3.

Art. 3. Instytut prowadzący badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych uczestniczy w systemie ochrony zdrowia.

Rozdział 2

Tworzenie, łączenie, podział, reorganizacja, przekształcanie i likwidacja instytutów

Art. 4. Instytut może być utworzony, jeżeli zaistnieje potrzeba prowadzenia w danej dziedzinie działalności, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 2, oraz zostanie zapewniona niezbędna kadra o odpowiednich kwalifikacjach oraz aparatura badawcza, laboratoryjna, potencjał informatyczny i inne niezbędne warunki materialno-techniczne.

Art. 5. 1. Rada Ministrów tworzy instytut, w drodze rozporządzenia, na wniosek ministra właściwego ze względu na planowaną działalność instytutu, złożony po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw nauki.

2. Rozporządzenie o utworzeniu instytutu określa przedmiot i zakres działania instytutu, jego nazwę i siedzibę oraz składniki majątkowe, w tym tytuł prawny do gruntów oraz budynków i urządzeń trwale z nimi związanych.

3. Ministrem nadzorującym instytut jest minister wskazany w rozporządzeniu Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 1, zwany dalej „ministrem nadzorującym”.

4. W akcie o utworzeniu instytutu wskazuje się mienie, w które wyposaża się instytut. Akt ten wskazuje także formę i sposób tego wyposażenia.

Art. 6. 1. Minister nadzorujący wyposaża instytut w środki niezbędne do prowadzenia działalności określonej w akcie o utworzeniu instytutu.

2. Instytut działa na podstawie statutu, który określa przedmiot i zakres działania instytutu. Statut uchwała rada naukowa, a zatwierdza minister nadzorujący.

3. Pierwszy statut nowo utworzonemu instytutowi oraz statut instytutowi powstałemu w wyniku połączenia lub podziału nadaje minister nadzorujący. Pierwszy statut obowiązuje do czasu zatwierdzenia przez ministra nadzorującego statutu uchwalonego zgodnie z trybem, o którym mowa w ust. 2.

4. Strukturę organizacyjną instytutu określa regulamin organizacyjny ustalony przez dyrektora, po zasięgnięciu opinii rady naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

5. Do czasu powołania dyrektora w tworzonej instytucji minister nadzorujący wyznacza na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy osobę pełniącą funkcję kierownika instytutu.

Art. 7. 1. Instytut może zostać połączony z innym instytutem, podzielony, zreorganizowany, przekształcony w instytucję gospodarki budżetowej działającą na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.¹⁾) lub zlikwidowany, jeżeli minister nadzorujący uzna, że łączenie, podział, reorganizacja, przekształcanie lub likwidacja instytutu są uzasadnione merytorycznie, organizacyjnie i finansowo, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Łączenie, podział, reorganizacja lub likwidacja instytutu może nastąpić również na wspólny wniosek rady naukowej i dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych złożony ministrowi nadzorującemu.

3. Rada Ministrów na wniosek ministra nadzorującego, złożony po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, dokonuje połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu.

4. Przekształcanie, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie niniejszej ustawy.

5. Do utworzenia instytucji gospodarki budżetowej, poprzez przekształcenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 8. 1. Utworzenie instytutu jest poprzedzone postępowaniem przygotowawczym mającym na celu ocenę potrzeby oraz warunków jego utworzenia.

2. Minister właściwy ze względu na planowaną działalność instytutu powołuje zespół roboczy do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. Zespół roboczy przedstawia ministrowi opinię w terminie 3 miesięcy od dnia powołania.

3. Połączenie, podział, reorganizację, przekształcenie lub likwidację instytutu poprzedza postępowanie przygotowawcze mające na celu ocenę potrzeby oraz warunków jego połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238 i 532.

4. Minister nadzorujący powołuje zespół roboczy do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. Zespół roboczy przedstawia ministrowi opinię w terminie 3 miesięcy od dnia powołania.

5. Opinie w sprawie połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu przedstawiają ministrowi nadzorującemu również rada naukowa oraz dyrektor instytutu.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutów, w tym:

- 1) komisyjny tryb ustalenia stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego instytutu,
- 2) uregulowanie zobowiązań,
- 3) zabezpieczenie roszczeń pracowniczych,
- 4) zagospodarowanie mienia

– mając na celu poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i wdrożeń oraz potencjału naukowego instytutu, a także racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi oraz majątkiem instytutu.

Art. 9. 1. Instytut, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, może być:

- 1) przekształcony w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk – po podjęciu uchwały w tej sprawie przez Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w trybie określonym w art. 44 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2015 r. poz. 1082);
- 2) włączony do uczelni publicznej – po uzgodnieniu z właściwymi organami uczelni;
- 3) włączony do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk – po uzgodnieniu z dyrektorem tego instytutu naukowego oraz z Prezesem Polskiej Akademii Nauk.

2. Przekształcenie instytutu w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk lub jego włączenie do uczelni publicznej albo do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk dokonuje Rada Ministrów z własnej inicjatywy albo na wniosek ministra nadzorującego, po uprzednim zasięgnięciu opinii dyrektora lub rady naukowej instytutu przekształcanego lub włączanego.

3. Wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego instytutu:

- 1) przekształconego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk lub włączonego do takiego instytutu – następuje na wniosek dyrektora instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 2) włączonego do uczelni publicznej – następuje na wniosek rektora tej uczelni.

4. Do instytutu przekształconego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, włączonego do uczelni publicznej lub do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu instytutów.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i szczegółowe warunki oraz tryb przekształcania i włączania instytutów, w tym:

- 1) komisyjny tryb ustalenia stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego instytutu,
- 2) uregulowanie zobowiązań,
- 3) zabezpieczenie roszczeń pracowniczych,
- 4) zagospodarowanie mienia

– mając na celu zwiększanie potencjału badawczego oraz poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych, a także racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi oraz majątkiem instytutu.

Art. 10. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb działania oraz sposób i warunki tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji instytutów nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych, uwzględniając potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz specyfikę działania tych instytutów.

Art. 11. 1. Instytut powstały w wyniku połączenia lub instytut, do którego włączono inny instytut, lub uczelnia publiczna, do której włączono instytut, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były łączone instytuty. Odpowiednio, na instytut lub uczelnię publiczną przechodzą z mocy ustawy uprawnienia i obowiązki instytutu, wynikające z decyzji administracyjnych.

2. Instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk powstały w wyniku przekształcenia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki instytutu. Na instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk przechodzą z mocy ustawy uprawnienia i obowiązki instytutu, wynikające z decyzji administracyjnych.

Art. 12. 1. Instytut może podlegać komercjalizacji lub prywatyzacji bezpośredniej.

2. Spółka powstała w wyniku komercjalizacji instytutu może podlegać prywatyzacji pośredniej.

3. Do komercjalizacji i prywatyzacji instytutu stosuje się przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Komercjalizację lub prywatyzację instytutu poprzedza postępowanie przygotowawcze mające na celu ocenę celowości oraz warunków jego komercjalizacji lub prywatyzacji.

5. Decyzję o komercjalizacji instytutu może podjąć minister nadzorujący w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, z inicjatywy własnej lub na wniosek dyrektora, po zasięgnięciu opinii rady naukowej. W przypadku prywatyzacji bezpośredniej zadania i kompetencje organu założycielskiego określone w przepisach, o których mowa w ust. 3, wykonuje minister nadzorujący.

6. Do pracowników instytutu przekształconego w spółkę handlową stosuje się art. 23¹ Kodeksu pracy.

Art. 13. 1. W spółce handlowej powstałej w wyniku przekształcenia instytutu, która kontynuuje dotychczasową działalność, można powołać radę naukową spółki.

2. Do rady naukowej spółki należy:

- 1) przedkładanie zarządowi spółki propozycji perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 2) przeprowadzanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu naukowego w zakresie posiadanych uprawnień;
- 3) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych i finansowych spółki;
- 4) opiniowanie regulaminu organizacyjnego spółki.

3. Do rady naukowej spółki stosuje się art. 30 ust. 3–5 oraz art. 31 i 32.

Art. 14. 1. W stosunku do instytutów, z wyłączeniem instytutów uczestniczących w systemie ochrony zdrowia, może być ogłoszona upadłość.

2. Z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) minister nadzorujący odwołuje dyrektora;
- 2) rada naukowa, o której mowa w art. 23 pkt 2, ulega rozwiązaniu.

3. W przypadku wszczęcia postępowania likwidacyjnego minister nadzorujący, w drodze decyzji, zawiesza to postępowanie z dniem uzyskania informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości instytutu i zawiadamia o zawieszeniu postępowania likwidacyjnego Radę Ministrów.

4. Z dniem ogłoszenia upadłości instytutu postępowanie likwidacyjne podlega umorzeniu.

5. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do upadłości instytutu stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2015 r. poz. 233).

Art. 15. 1. Aparatura badawcza i księgozbiory, które zostały zakupione ze środków publicznych, są wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego i podlegają przekazaniu innemu instytutowi. Pozostała aparatura badawcza i księgozbiory mogą być wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego i podlegać przekazaniu innemu instytutowi.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji ministra nadzorującego. W decyzji wskazuje się instytut właściwy do przekazania oraz tryb i warunki tego przekazania.

3. Prawo do patentu na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, którego właścicielem jest instytut podlegający likwidacji lub instytut, w stosunku do którego może być ogłoszona upadłość, jest wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego oraz podlega przekazaniu innemu instytutowi w trybie i na warunkach określonych w decyzji ministra nadzorującego. Decyzja określa sposób i warunki rozporządzania prawem oraz jego wykorzystania do celów komercyjnych.

Rozdział 3

Zasady gospodarki instytutów

Art. 16. 1. Mienie instytutu obejmuje własność i inne prawa majątkowe.

2. Organ wskazany w akcie o utworzeniu instytutu wyposaża tworzony instytut w nieruchomości Skarbu Państwa. Na wyposażenie instytutu tworzonego z połączenia kilku instytutów przeznaczają się nieruchomości stanowiące własność lub użytkowanie wieczyste gruntów łączonych instytutów; na jego wyposażenie mogą być również przeznaczone nieruchomości Skarbu Państwa.

3. Skarb Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać instytutom nieruchomości w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 782).

4. Gospodarowanie mieniem instytutu odbywa się zgodnie z zasadami legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i oszczędności.

5. W przypadku likwidacji instytutu, o której mowa w art. 7 ust. 1, jego majątek, po zaspokojeniu wierzytelności, staje się własnością Skarbu Państwa. O przeznaczeniu majątku decyduje minister nadzorujący w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem art. 15.

Art. 17. 1.²⁾ Do czynności prawnych dokonywanych przez instytut, z wyłączeniem czynności w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, stosuje się przepisy art. 5a–5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r. poz. 1224).

2. Instytut sprzedaje innym podmiotom, na podstawie umów prawa cywilnego, składniki aktywów trwałych w drodze publicznego przetargu na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1384).

3. Instytut zgłasza ministrowi nadzorującemu zamiar dokonania czynności prawnej, mającej za przedmiot mienie zaliczone zgodnie z odrębnymi przepisami do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość w złotych kwoty 20 000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę do ministra nadzorującego, polegającej na:

- 1) wniesieniu tego mienia do spółki lub fundacji;
- 2) dokonaniu darowizny;
- 3) nieodpłatnym oddaniu do używania innym podmiotom w drodze umów prawa cywilnego.

4. Minister nadzorujący może, w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia, nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 3.

5. Instytut może w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, za zgodą ministra nadzorującego, tworzyć spółki kapitałowe i obejmować lub nabywać akcje i udziały w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu.

6. Przedmiot działalności spółki, o której mowa w ust. 5, musi być związany z prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi, o których mowa w art. 2 ust. 1–3.

7. Instytut jest obowiązany uzyskać zgodę ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach, o których mowa w ust. 5.

8. Czynności prawne dokonane z naruszeniem przepisów określonych w ust. 1–7 są nieważne.

Art. 18. 1. Instytut występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Instytut pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów.

3. Instytut odpowiada za swoje zobowiązania.

4. Instytut nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa ani innych osób prawnych. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania instytutu, z zastrzeżeniem ust. 5.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198), która weszła w życie z dniem 1 października 2014 r.

5. Niewykonane zobowiązania likwidowanego instytutu, uczestniczącego w systemie ochrony zdrowia lub instytutu nieprowadzącego działalności gospodarczej, obciążają Skarb Państwa.

6. Dyrektor w ramach możliwości finansowych ustala wielkość środków na wynagrodzenia.

7. Instytut osiąga przychody w związku z prowadzoną działalnością określoną w art. 2, w tym ze sprzedaży:

- 1) wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) patentów, praw ochronnych oraz licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych;
- 3) prac wdrożeniowych, w tym nadzoru autorskiego;
- 4) produkcji urządzeń i aparatury oraz innej produkcji lub usług.

8. Instytut osiąga przychody z dotacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249) i ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z zastrzeżeniem ust. 9 i art. 21 ust. 6, oraz z innych źródeł.

9. Łączna kwota dotacji przyznanych w kolejnych latach na dofinansowanie inwestycji realizowanej przez instytut może wynosić do 100% planowanej wartości kosztorysowej inwestycji.

10. Podstawą gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 7 i 8, jest roczny plan finansowy.

11. Roczny plan finansowy obejmuje:

- 1) przychody własne;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) koszty, w tym:
 - a) wynagrodzenia i naliczane od nich składki,
 - b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,
 - c) koszty majątkowe.

12. Roczny plan finansowy ustala dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

13. Sprawozdanie finansowe instytutu zatwierdza minister nadzorujący instytut.

Art. 19. 1. Instytut tworzy fundusze:

- 1) statutowy, który stanowi równowartość majątku według stanu na dzień rozpoczęcia działalności;
- 2) rezerwowy, który tworzy się z nie mniej niż 8% zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, który tworzy się na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 111).

2. Instytut może tworzyć fundusze:

- 1) badań własnych, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 2) stypendialny, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) wdrożeń, który tworzy się ze środków przekazanych instytutowi na podstawie umów przez przedsiębiorców wdrażających wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych tego instytutu, z tytułu osiągnięcia wymiernych efektów ekonomicznych wdrożenia;
- 4) nagród, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy.

3. Fundusze, o których mowa w ust. 1 i 2, zmniejsza się lub zwiększa na następujących zasadach:

- 1) fundusz rezerwowy służy na pokrycie strat instytutu; w przypadku gdy strata netto będzie wyższa niż fundusz rezerwowy, pozostała część straty zostanie pokryta z funduszu statutowego;
- 2) w przypadku gdy fundusz rezerwowy osiągnie wartość 1/5 funduszu statutowego, instytut może nie dokonywać odpisu z zysku;
- 3) wypłata z funduszu nagród następuje w następnym roku, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego instytutu; warunki wypłat ze środków funduszu określa zakładowy układ zbiorowy pracy lub regulamin wynagradzania;
- 4) środki funduszu wdrożeniowego przeznacza się na wypłatę nagród za osiągnięcie efektów wdrożenia; warunki wypłat ze środków funduszu określa zakładowy układ zbiorowy pracy lub regulamin ustalony przez instytut.

4. Zysk brutto instytutu z działalności określonej w art. 2 ust. 1–3 oraz zysk netto z działalności określonej w art. 2 ust. 4 przeznaczają się na działalność podstawową instytutu określoną w art. 2 ust. 1 poprzez zwiększenie:

- 1) funduszu rezerwowego;
- 2) funduszu badań własnych;
- 3) funduszu nagród;
- 4) zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

5. Dyrektor instytutu przedstawia do zatwierdzenia ministrowi nadzorującemu wniosek dotyczący podziału zysku, po zaopiniowaniu przez radę naukową. Minister nadzorujący, mając na względzie dbałość o prawidłowe funkcjonowanie instytutu, może dokonać innego niż wnioskowany podziału zysku.

6. Niewykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy instytutu przechodzą na rok następny.

Art. 20. 1. Instytut jest zwolniony z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy, z wyjątkiem części tych gruntów wykorzystywanej wyłącznie do działalności, o której mowa w art. 2 ust. 4.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Instytut, z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów, ponosi opłaty określone w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Rozdział 4

Państwowy instytut badawczy

Art. 21. 1. Instytut może otrzymać status państwowego instytutu badawczego, jeżeli zaistnieje potrzeba zlecenia mu zadań, o których mowa w art. 22 pkt 2, do wykonywania w sposób ciągły.

2. Status państwowego instytutu badawczego może być nadany instytutowi na wniosek ministra nadzorującego, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się ocenę dotychczasowej działalności instytutu dokonaną przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych działający na podstawie przepisów o zasadach finansowania nauki, zwany dalej „Komitetem”, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o prowadzonych badaniach naukowych i pracach rozwojowych oraz o ich wynikach, liczbie zatrudnionych pracowników i ich kwalifikacjach oraz o stanie majątkowym tego instytutu umożliwiającym właściwą realizację zadań.

4. Państwowy instytut badawczy, na zasadzie wyłączności, używa w nazwie określenia „Państwowy Instytut Badawczy”.

5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje instytutowi status państwowego instytutu badawczego, uwzględniając w szczególności wymagania, o których mowa w art. 4, oraz określając zakres zadań tego instytutu, źródła finansowania i wskazując dysponentów środków budżetowych przeznaczonych na realizację tych zadań.

6. Państwowy instytut badawczy otrzymuje dotację celową na finansowanie realizacji zleconych zadań. Wysokość dotacji jest określana w ustawie budżetowej, na wniosek właściwych dysponentów części budżetowych.

7. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może pozbawić instytut statusu państwowego instytutu badawczego, jeżeli ustały przyczyny uzasadniające nadanie tego statusu albo gdy instytut nie wykonuje zleconych mu zadań, mając na uwadze zapewnienie ciągłości działania instytutu i jego prawidłowej gospodarki.

Art. 22. Do zadań państwowego instytutu badawczego należy wykonywanie:

- 1) zadań określonych w art. 2;
- 2) zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia obronności i bezpieczeństwa publicznego, działania wymiaru sprawiedliwości, ochrony dziedzictwa narodowego, rozwoju edukacji i kultury, kultury fizycznej i sportu oraz poprawy jakości życia obywateli, dotyczących:
 - a) opracowywania i opiniowania standardów w zakresie rynku pracy, ochrony pracy i zabezpieczenia społecznego, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, gospodarki żywnościowej, gospodarki przestrzennej, gospodarki bogactwami i zasobami naturalnymi, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, bezpieczeństwa technicznego, energetycznego i bezpieczeństwa transportu oraz standardów produktów, procesów i usług, a także warunków przestrzegania tych standardów,
 - b) monitoringu i zapobiegania skutkom zjawisk i wydarzeń mogących stwarzać zagrożenie publiczne, w tym zapobiegania skutkom katastrof naturalnych lub technicznych, noszących znamiona klęski żywiołowej.

Rozdział 5

Organy instytutu

Art. 23. Organami instytutu są:

- 1) dyrektor;
- 2) rada naukowa.

Art. 24. 1. Dyrektor:

- 1) ustala plany działalności instytutu;
- 2) realizuje politykę kadrową;
- 3) zarządza mieniem i odpowiada za wykorzystanie mienia instytutu na realizację jego zadań statutowych, zgodnie z zasadami określonymi w art. 16 ust. 4;
- 4) odpowiada za wyniki działalności naukowej i badawczo-rozwojowej instytutu;
- 5) reprezentuje instytut;
- 6) podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących instytutu, z wyjątkiem spraw należących do zakresu działania rady naukowej.

1a.³⁾ Dyrektor, po zaopiniowaniu przez radę naukową, ustala regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, który określa w szczególności:

- 1) prawa i obowiązki instytutu, pracowników oraz doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej;
- 2) zasady wynagradzania twórców;
- 3) zasady podziału środków uzyskanych z komercjalizacji między twórcą będącym pracownikiem instytutu a tym instytutem;
- 4) zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami;
- 5) zasady korzystania z majątku instytutu wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

2. Minister nadzorujący powołuje dyrektora na okres 4 lat, po zasięgnięciu opinii rady naukowej. Kandydata na dyrektora przedstawia ministrowi nadzorującemu komisja konkursowa w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 6.

3. Minister nadzorujący w akcie o powołaniu dyrektora określa także wysokość jego wynagrodzenia.

4. Minister nadzorujący odmawia powołania na dyrektora kandydata wskazanego przez komisję konkursową, jeżeli konkurs został przeprowadzony z naruszeniem prawa lub kandydat nie spełnia kryteriów określonych w ust. 6. Odmowa powołania wymaga uzasadnienia.

5. W przypadku niepowołania dyrektora rada naukowa zarządza ponowne przeprowadzenie konkursu. Do czasu powołania nowego dyrektora minister nadzorujący powołuje do pełnienia obowiązków dyrektora jednego z jego zastępców.

6. Dyrektorem może być osoba, która:

- 1) posiada co najmniej stopień naukowy doktora;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi;
- 4) posiada znajomość języka angielskiego, niemieckiego lub francuskiego w stopniu umożliwiającym swobodne komunikowanie się w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych;
- 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

³⁾ Dodany przez art. 17 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

7. Funkcję dyrektora można pełnić nie dłużej niż przez dwa następujące po sobie okresy, o których mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. Minister nadzorujący instytut, na wniosek rady naukowej, może wyrazić zgodę na przystąpienie do konkursu na okres kolejnych 4 lat osobie, która pełniła funkcję dyrektora przez dwa następujące po sobie okresy.

Art. 25. 1. Rada naukowa co najmniej na 3 miesiące przed upływem okresu, o którym mowa w art. 24 ust. 2, lub w terminie 30 dni od dnia, w którym zaistniała konieczność powołania dyrektora, zarządza konkurs.

2. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez radę naukową. W skład komisji konkursowej wchodzi dwie osoby wskazane przez radę naukową, zatrudnione w instytucie, jedna osoba wskazana przez Komitet oraz jeden przedstawiciel ministra właściwego do spraw nauki i jeden przedstawiciel ministra nadzorującego.

3. Ogłoszenie o konkursie instytut publikuje co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz na stronie internetowej instytutu.

4. Komisja konkursowa:

- 1) sprawdza spełnienie wymagań konkursowych przez kandydatów;
- 2) udostępnia kandydatom spełniającym wymagania konkursowe informacje o instytucie, w zakresie umożliwiającym równe szanse w konkursie wszystkim kandydatom, z wyłączeniem informacji prawnie chronionych;
- 3) podejmuje uchwałę o przedstawieniu ministrowi nadzorującemu kandydata na dyrektora.

5. Od uchwały komisji konkursowej, o której mowa w ust. 4 pkt 3, kandydatowi przysługuje odwołanie do ministra nadzorującego w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

6. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania konkursu oraz sposób udostępniania kandydatom informacji o konkursie i wynikach konkursu, mając na uwadze przejrzystość i rzetelność procedury konkursowej.

Art. 26. 1. Minister nadzorujący odwołuje dyrektora w przypadku:

- 1) niespełniania warunków określonych w art. 24 ust. 6 pkt 2 i 5;
- 2) złożenia przez niego rezygnacji;
- 3) utraty zdolności do pełnienia obowiązków na skutek długotrwałej choroby, trwającej co najmniej 6 miesięcy;
- 4) niezastosowania się do zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 35 ust. 3.

2. Minister nadzorujący może odwołać dyrektora w przypadku działania niezgodnego z zasadami praworządności, rzetelności i gospodarności w czasie zajmowania stanowiska.

3. W przypadku odwołania dyrektora instytutu minister sprawujący nadzór nad instytutem wyznacza spośród jego zastępców osobę pełniącą funkcję kierownika instytutu na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Art. 27. 1. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje dyrektor.

2. Zastępcą dyrektora do spraw naukowych może być osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

3. Statut instytutu może przewidywać:

- 1) funkcję sekretarza naukowego;
- 2) powołanie kolegium lub innych organów opiniodawczo-doradczych dyrektora, określając ich liczbę.

4. Członków organów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, powołuje i odwołuje dyrektor.

5. Sekretarzem naukowym może być osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

Art. 28. 1. Dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy nie mogą obejmować ani nabywać akcji lub udziałów spółek, w których akcje lub udziały ma instytut.

2. Dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy nie mogą pozostawać ze spółkami określonymi w ust. 1 w stosunku pracy oraz świadczyć na innej podstawie usług lub pracy na rzecz tych spółek. Zakaz ten nie dotyczy zasiadania w radach nadzorczych lub komisjach rewizyjnych takich spółek.

3. Dyrektora, jego zastępców oraz głównego księgowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie.

4. Do zakazu, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy art. 101¹, 101³ i 101⁴ Kodeksu pracy.

5. Umowę z dyrektorem instytutu, o której mowa w ust. 3, zawiera minister nadzorujący.

Art. 29. 1. Rada naukowa jest organem stanowiącym, inicjującym, opiniodawczym i doradczym instytutu w zakresie jego działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej.

2. Do zadań rady naukowej należy:

- 1) uchwalanie statutu;
- 2) przeprowadzanie konkursu na stanowisko dyrektora;
- 3) występowanie z wnioskami do ministra nadzorującego o powołanie lub odwołanie dyrektora;
- 4) opiniowanie kandydatów na stanowiska zastępców dyrektora, sekretarza naukowego oraz kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym;
- 5) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowych instytutu, a także rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań;
- 6) zatwierdzanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 7) opiniowanie wniosków w sprawie połączenia, podziału, przekształcenia lub reorganizacji instytutu oraz stałej współpracy instytutu z innymi osobami prawnymi;
- 8) opiniowanie regulaminu organizacyjnego;
- 9) opiniowanie rocznego planu finansowego;
- 10) opiniowanie rocznych sprawozdań finansowych;
- 11) opiniowanie podziału zysku instytutu;
- 12) opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników;
- 13) opiniowanie wniosków o przyznawanie stypendiów naukowych;
- 14) przeprowadzanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie tytułu naukowego w zakresie posiadanych uprawnień;
- 15) wnioskowanie do dyrektora o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego;
- 16) opiniowanie programów prowadzonych przez instytut studiów podyplomowych i doktoranckich;
- 17)⁴⁾ opiniowanie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

3. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 12 i 13, mają członkowie rady naukowej posiadający stopień naukowy lub tytuł naukowy.

4. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 14, mają członkowie rady naukowej posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy.

5. Rada naukowa jest uprawniona do zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących działalności instytutu.

6. Rada naukowa sporządza opinie, o których mowa w ust. 2 pkt 4, 5, 7, 9–13, w terminie nie dłuższym niż 30 dni.

Art. 30. 1. W skład rady naukowej instytutu wchodzi nie mniej niż dwanaście i nie więcej niż czterdzieści osób. Statut instytutu określa liczbę tych osób oraz proporcje udziału osób posiadających stopień naukowy doktora oraz stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy, wchodzących w skład rady naukowej i będących pracownikami instytutu.

2. W skład rady naukowej, w liczbie określonej w statucie instytutu, wchodzi:

- 1) pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni instytutu w liczbie stanowiącej co najmniej 50% składu rady;
- 2) osoby spoza instytutu w liczbie stanowiącej od 30% do 50% składu rady.

⁴⁾ Dodany przez art. 17 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

3. Osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy, zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w instytucie nie krócej niż rok od dnia rozpoczęcia procedury powołania rady naukowej, wchodzi w skład rady w liczbie określonej w statucie instytutu.

4. Do rady naukowej wchodzi osoby spoza instytutu posiadające co najmniej stopień naukowy doktora oraz osoby wyróżniające się wiedzą i praktycznym dorobkiem w sferze gospodarczej objętej działalnością instytutu, które powołuje minister nadzorujący, w tym spośród kandydatów przedstawionych przez dyrektora.

5. W skład rady naukowej wchodzi dyrektor, zastępca dyrektora do spraw naukowych oraz pozostali zastępcy dyrektora i główny księgowy, jeżeli spełniają wymagania określone w ust. 3, z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 12–14. Osoby te nie są zaliczane do liczby osób określonej w ust. 1.

6. Członków rady naukowej nieposiadających stopnia doktora habilitowanego lub tytułu naukowego oraz przedstawicieli pracowników badawczo-technicznych wybierają w głosowaniu tajnym pracownicy instytutu na okres 4 lat.

7. Jeżeli liczba pracowników spełniających wymagania określone w ust. 3 przekracza liczbę należnych im miejsc w radzie, przeprowadza się wybory, o których mowa w ust. 6.

8. Tryb wyborów reguluje regulamin wyborów ustanowiony przez dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

9. Rada naukowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

10. Członkowie rady naukowej zatrudnieni poza instytutem są obowiązani do nieujawniania uzyskanych informacji, stanowiących tajemnicę instytutu w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Art. 31. 1. Rada naukowa wybiera spośród swoich członków w głosowaniu tajnym przewodniczącego i jego zastępców.

2. Przewodniczącym rady naukowej może być osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

3. Funkcja przewodniczącego rady naukowej i jego zastępcy nie może być łączona ze stanowiskiem dyrektora, zastępcy dyrektora lub głównego księgowego.

4. W posiedzeniu rady naukowej biorą udział dyrektor, przedstawiciel zakładowych organizacji związkowych oraz inne osoby zaproszone przez przewodniczącego rady naukowej.

Art. 32. 1. Z tytułu działalności w radzie naukowej nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

2. Członkom rady naukowej mającym inne miejsce zamieszkania niż miejsce posiedzeń rady przysługują diety, zwrot kosztów podróży i noclegów związanych z uczestnictwem w tych posiedzeniach, na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Rozdział 6

Rada Główna Instytutów Badawczych

Art. 33. 1. Instytuty mogą utworzyć Radę Główną Instytutów Badawczych jako wybieralny organ przedstawicielski tych instytutów.

2. Rada Główna Instytutów Badawczych działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

3. Kadencja Rady Głównej Instytutów Badawczych trwa 3 lata.

4. Rada Główna Instytutów Badawczych składa się z trzydziestu jeden członków wybieranych przez elektorów.

5. Elektorzy wybierani są przez rady naukowe spośród pracowników tych instytutów. Rada naukowa instytutu, który zatrudnia do dwustu pięćdziesięciu pracowników, wybiera jednego elektora, a rada naukowa instytutu zatrudniającego powyżej dwustu pięćdziesięciu pracowników – dwóch elektorów.

6. Rada Główna Instytutów Badawczych opracowuje opinie i wnioski w sprawach polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa oraz w sprawach warunków i zasad działania instytutów, które przedstawia w szczególności Radzie Ministrów, ministrowi właściwemu do spraw nauki oraz ministrom nadzorującym.

Rozdział 7

Nadzór nad działalnością instytutu

Art. 34. 1. Do kompetencji ministra właściwego do spraw nauki należy ocena poziomu naukowego instytutu i jakości prowadzonych w nim badań naukowych i prac rozwojowych oraz zgodności działalności instytutu z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1 i 2.

2. Podstawą oceny jest ewaluacja przeprowadzana przez Komitet, w trybie określonym w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

Art. 35. 1.⁵⁾ Minister nadzorujący sprawuje nadzór nad:

- 1) zgodnością działań instytutu z przepisami prawa i statutem;
- 2) realizacją przez instytut podstawowych zadań instytutu określonych w art. 2 ust. 1;
- 3) prawidłowością wydatkowania środków publicznych.

2.⁵⁾ Kontrolę w ramach nadzoru przeprowadza się na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej.

3.⁵⁾ Dyrektor i przewodniczący rady naukowej są zobowiązani do realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez ministra nadzorującego.

4. (uchylony)⁶⁾

Art. 36. 1.⁷⁾ Minister nadzorujący, nie rzadziej niż raz na 3 lata, przeprowadza kontrolę instytutu.

2.⁷⁾ Kontrola instytutu jest przeprowadzana w celu dokonania oceny:

- 1) działalności finansowej instytutu;
- 2) organizacji i jakości pracy instytutu;
- 3) jakości zarządzania instytutem.

3. (uchylony)⁸⁾

4.⁹⁾ Na podstawie wyników kontroli minister nadzorujący może podjąć czynności określone w art. 7 ust. 1, art. 9 ust. 2 lub art. 26. Minister nadzorujący może także zlecić dyrektorowi instytutu dokonanie czynności naprawczych lub usprawniających działalność instytutu.

5. (uchylony)¹⁰⁾

6. (uchylony)¹⁰⁾

Art. 37. 1. Minister nadzorujący może nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu zadania lub wyznaczyć zadanie poza planem, zgodnie z zakresem działania określonym w statucie instytutu, jeżeli jest to niezbędne ze względu na potrzeby obronności i bezpieczeństwa publicznego, w przypadku stanu klęski żywiołowej lub w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, minister nadzorujący zapewnia instytutowi środki do wykonania zadania, chyba że wykonanie zadania następuje odpłatnie na podstawie umowy ze stroną finansującą wykonanie zadania.

3. Roczne sprawozdanie finansowe oraz informacje o zarządzaniu składnikami mienia trwałego instytutu dyrektor podaje do informacji publicznej na stronie podmiotowej ministra nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej, niezwłocznie po zatwierdzeniu sprawozdania przez tego ministra.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 74 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

⁶⁾ Przez art. 74 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 74 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁸⁾ Przez art. 74 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 74 pkt 2 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

¹⁰⁾ Przez art. 74 pkt 2 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 37a.¹¹⁾ 1. Minister nadzorujący może przyznać, na wniosek dyrektora zaopiniowany przez radę naukową, stypendium za wybitne osiągnięcia uczestnikowi studiów doktoranckich prowadzonych przez instytut badawczy posiadającemu wybitne osiągnięcia naukowe.

2. Do przyznawania stypendium stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 199c ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹²⁾) w zakresie:

- 1) warunków przyznawania stypendium;
- 2) trybu składania wniosku do ministra nadzorującego;
- 3) wzoru wniosku.

3. Stypendium za wybitne osiągnięcia jest finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister nadzorujący.

Rozdział 8

Centra naukowo-przemysłowe

Art. 38. 1. Instytuty mogą współpracować w ramach centrów naukowo-przemysłowych, zwanych dalej „centrami”. Warunkiem utworzenia centrum jest nawiązanie współpracy naukowo-gospodarczej w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 5, przez co najmniej jeden instytut badawczy oraz co najmniej jedną jednostkę sektora gospodarczego.

2. W skład centrów mogą wchodzić również uczelnie i instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz zagraniczne instytucje naukowe.

3. Centra działają na podstawie umów zawartych między podmiotami wchodzącymi w skład centrów.

4. Umowa o utworzeniu centrum zawiera postanowienia dotyczące w szczególności:

- 1) szczegółowych zadań centrum;
- 2) struktury organizacyjnej centrum;
- 3) sposobu reprezentacji centrum;
- 4) sposobu finansowania zadań centrum;
- 5) sposobu podejmowania decyzji przez organy centrum;
- 6) odpowiedzialności podmiotów wchodzących w skład centrum za zobowiązania majątkowe centrum.

5. Do zadań centrów należy:

- 1) wspieranie i koordynowanie działalności podmiotów wchodzących w skład centrum;
- 2) współdziałanie w realizacji wdrożeń wyników prac naukowo-technicznych centrum;
- 3) inicjowanie tworzenia i korzystania z dużej infrastruktury badawczej;
- 4) organizowanie okresowej wymiany pracowników i studentów pomiędzy instytutami i uczelniami a przedsiębiorcami;
- 5) realizacja programów staży pracowników naukowych, posiadających stopień naukowy doktora, w jednostkach centrów, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców;
- 6) inicjowanie i koordynowanie udziału instytutów, przedsiębiorców i uczelni w międzynarodowych programach badawczych;
- 7) pozyskiwanie i obsługa projektów badawczych międzynarodowych, wspólnych projektów badawczych krajowych i finansowanych z funduszy europejskich.

6. Centrum działa na zasadach zapewniających reprezentację podmiotów wchodzących w skład centrum oraz przez swoje organy powołane na podstawie umowy.

7. Podmioty wchodzące w skład centrum mogą współpracować w formie klastrów, parków technologicznych, platform technologicznych i w innych formach organizowania się, odpowiadających celom i przedmiotowi ich działalności.

¹¹⁾ Dodany przez art. 17 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 357 i 860.

Rozdział 9

Pracownicy instytutu

Art. 39. 1. Instytut zatrudnia pracowników:

- 1) naukowych;
- 2) badawczo-technicznych;
- 3) inżynieryjno-technicznych;
- 4) administracyjno-ekonomicznych;
- 5) bibliotecznych i pracowników dokumentacji naukowej;
- 6) na stanowiskach robotniczych;
- 7) obsługi i innych.

2.¹³⁾ W instytucie badawczym nie może istnieć stosunek bezpośredniej podległości służbowej między małżonkami oraz osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Instytuty prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w sferze związanej z ochroną zdrowia zatrudniają, poza pracownikami, o których mowa w ust. 1, pracowników wykonujących zawody medyczne.

4. Żołnierze zawodowi oraz funkcjonariusze służb podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych mogą zostać oddelegowani do pełnienia służby w instytucie badawczym.

Art. 40. (uchylony)¹⁴⁾

Art. 41. Pracownikom naukowym i pracownikom badawczo-technicznym przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 36 dni w ciągu roku.

Art. 42. 1. Pracownikiem naukowym instytutu może być osoba posiadająca wymagane kwalifikacje naukowe, określone w art. 43.

2. Podstawowym obowiązkiem pracownika naukowego jest realizacja celów i zadań instytutu, w tym prowadzenie działalności naukowej i rozwojowej.

Art. 43. 1. Pracownikiem naukowym może być osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) profesora zwyczajnego;
- 2) profesora nadzwyczajnego;
- 3) profesora wizytującego;
- 4) adiunkta;
- 5) asystenta.

2. Na stanowisku profesora zwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora.

3. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub stopień naukowy doktora.

4. Na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba, która jest pracownikiem innej instytucji, posiada stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, lub na stałe zamieszkuje za granicą i posiada co najmniej stopień naukowy doktora.

5. Na stanowisku adiunkta może być zatrudniona osoba posiadająca stopień naukowy doktora.

6. Na stanowisku asystenta może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra lub równorzędny.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 249), która weszła w życie z dniem 25 maja 2015 r.

¹⁴⁾ Przez art. 187 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2011 r.

7.¹⁵⁾ Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem. Kryteria i tryb przeprowadzania i ogłaszania konkursu określa statut instytutu. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się także na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

8.¹⁵⁾ Przepisu ust. 7 nie stosuje się:

- 1) do żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 2) w przypadku zatrudnienia na czas określony pracownika naukowego:
 - a) skierowanego do pracy na podstawie umowy zawartej z zagraniczną instytucją naukową,
 - b) na okres realizacji projektu obejmującego badania naukowe lub prace rozwojowe, finansowanego w trybie konkursowym ze środków finansowych na naukę lub środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej lub innych podmiotów przyznających grant,
 - c) na tym samym stanowisku, jeżeli poprzednia umowa o pracę była zawarta na czas nie krótszy niż trzy lata.

Art. 44. 1. Stosunek pracy z pracownikami naukowymi nawiązuje się na podstawie umowy o pracę, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Nawiązanie stosunku pracy na czas nieokreślony na stanowisku profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego z pracownikiem naukowym posiadającym tytuł naukowy profesora może nastąpić na podstawie mianowania. Mianowania dokonuje dyrektor. Osobę pełniącą funkcję dyrektora na stanowisko profesora mianuje minister nadzorujący instytut.

3. Pracownicy naukowcy podlegają okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego, dokonywanym przez radę naukową. Rada naukowa, dokonując oceny, uwzględnia w szczególności liczbę i jakość patentów, wdrożeń, publikacji naukowych oraz prowadzonych i planowanych badań naukowych lub prac rozwojowych.

4. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach profesora zwyczajnego i profesora nadzwyczajnego podlegają ocenom nie rzadziej niż raz na 4 lata, a pracownicy zatrudnieni na stanowiskach asystenta i adiunkta nie rzadziej niż raz na 2 lata. Tryb oceny okresowej określa regulamin ustanowiony przez dyrektora.

5. Do obowiązków pracownika naukowego należy realizacja zadań statutowych instytutu, w szczególności poprzez:

- 1) twórczą działalność naukową polegającą na rozwiązywaniu problemów naukowych;
- 2) wprowadzanie do praktyki wyników badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 3) podnoszenie swoich kwalifikacji;
- 4) upowszechnianie osiągnięć nauki, w tym poprzez publikacje oraz aktywny udział w życiu naukowym;
- 5) kształcenie kadry naukowej;
- 6)¹⁶⁾ udział w pracach organizacyjnych instytutu związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi oraz działalnością dydaktyczną lub artystyczną, a w instytucie nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Ministra Obrony Narodowej – także udzielanie świadczeń zdrowotnych przez ten instytut.

6. Do pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta nie stosuje się przepisu ust. 5 pkt 5.

Art. 45. 1. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym może ulec rozwiązaniu w każdym czasie w drodze porozumienia stron.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym pracownikiem naukowym, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, może nastąpić w przypadku:

- 1) czasowej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza okres zasiłkowy, a w przypadku stwierdzenia przez uprawnionego lekarza poprawy stanu zdrowia i możliwości powrotu do pracy, jeżeli okres ten przekracza 2 lata;
- 2) wszczęcia postępowania w sprawie likwidacji instytutu;

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 13.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 187 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 14.

- 3) otrzymania przez mianowanego pracownika naukowego dwóch kolejnych ocen negatywnych, o których mowa w art. 44 ust. 3;
- 4) podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej bez uzyskania zgody dyrektora, o której mowa w art. 47 ust. 1.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym pracownikiem naukowym bez wypowiedzenia może nastąpić w przypadku:

- 1) trwałej utraty zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej orzeczeniem lekarza orzecznika, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia pracownika na innym stanowisku, odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych, albo gdy pracownik odmawia przejścia do takiej pracy;
- 2) niedostarczenia w wyznaczonym terminie orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku, wydanego przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne;
- 3) dopuszczenia się przez niego:
 - a) czynu określonego w art. 115 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.¹⁷⁾), stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu,
 - b) stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej na podstawie opinii komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk:
 - przywłaszczenia sobie autorstwa albo wprowadzenia w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,
 - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania,
 - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznego zniekształcenia takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania,
 - innego sposobu naruszenia cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych,
 - fałszowania badań lub wyników badań naukowych,
 - innego oszustwa naukowego;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

4. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn, po uzyskaniu zgody rady naukowej instytutu.

Art. 46. 1. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego wygasa z mocy prawa w przypadku:

- 1) stwierdzenia, że mianowanie nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów;
- 2) prawomocnego orzeczenia przez sąd utraty praw publicznych;
- 3) prawomocnego orzeczenia środka karnego w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska, w przypadku gdy orzeczenie to dotyczy wykonywania obowiązków pracownika naukowego;
- 4) upływu trzymiesięcznego okresu nieobecności w pracy z powodu tymczasowego aresztowania;
- 5) odbywania kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności;
- 6) upływu okresu mianowania;
- 7) śmierci pracownika naukowego.

2. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego zatrudnionego na stanowisku profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego wygasa z końcem roku, w którym ukończył on 70. rok życia.

3. Wygaśnięcie stosunku pracy stwierdza dyrektor.

4. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego pełniącego funkcję dyrektora, z końcem roku, w którym ukończył on 70. rok życia, przekształca się – na czas pozostały do zakończenia pełnienia tej funkcji – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 152, poz. 1016.

Art. 47. 1. Wykonywanie przez pracownika naukowego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej, bez uzyskania wcześniejszej zgody dyrektora, stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w instytucie będącym podstawowym miejscem pracy.

2. Osoby zatrudnione na stanowisku dyrektora instytutu mogą podejmować dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadzić działalność gospodarczą, za zgodą ministra nadzorującego. Wykonywanie przez dyrektora dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej bez zgody ministra nadzorującego powoduje wygaśnięcie powołania, o którym mowa w art. 24 ust. 2.

3. Wypowiedzenia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1, dokonuje dyrektor, a wygaśnięcie powołania, o którym mowa w ust. 2, stwierdza minister nadzorujący.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pracowników naukowych podejmujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy:

- 1) w urzędach, o których mowa w art. 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 4a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269 oraz z 2014 r. poz. 1199);
- 2) w organach towarzystw naukowych i zawodowych;
- 3) w organach wymiaru sprawiedliwości;
- 4) w instytucjach kultury;
- 5) we władzach Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności.

5. Pracownika naukowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec instytutu, określony w odrębnej umowie.

6. Wykonywanie przez pracownika naukowego działalności konkurencyjnej stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w instytucie będącym podstawowym miejscem pracy.

7. Przepisy ust. 1 i 3–6 mają zastosowanie do pracowników instytutu, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 48. 1. Podstawowym obowiązkiem pracownika badawczo-technicznego jest realizacja celów i zadań instytutu, a w szczególności aktywne współdziałanie w rozwiązywaniu problemów naukowo-technicznych, prowadzenie prac zmierzających do ich praktycznych zastosowań oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu i upowszechnianiu.

2. Do obowiązków pracownika badawczo-technicznego należy realizacja zadań statutowych instytutu, w szczególności poprzez:

- 1) współuczestniczenie w rozwiązywaniu problemów naukowych realizowanych przez instytut;
- 2) przystosowywanie rezultatów badań do potrzeb praktyki;
- 3) prowadzenie prac w dziedzinie projektów, konstrukcji, technologii, organizacji, metod leczniczych i udział we wprowadzaniu ich do praktyki;
- 4) prowadzenie prac doświadczalnych;
- 5) prowadzenie prac związanych z ochroną własności przemysłowej, praw autorskich i wynalazczości;
- 6) uczestniczenie w pracach organizacyjnych związanych z działalnością, o której mowa w pkt 1–4.

Art. 49. 1. Pracownikiem badawczo-technicznym jest osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) głównego specjalisty badawczo-technicznego;
- 2) starszego specjalisty badawczo-technicznego;
- 3) specjalisty badawczo-technicznego.

2. Na stanowisku badawczo-technicznym może być zatrudniona osoba posiadająca wykształcenie wyższe. Dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii rady naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

3. Nabór pracowników badawczo-technicznych na stanowiska przewidziane dla żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych odbywa się na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych służb.

Art. 50. Pracownicy badawczo-techniczni podlegają okresowym ocenom, nie rzadziej niż raz na 2 lata. Do przeprowadzanej oceny stosuje się odpowiednio art. 44 ust. 3.

Art. 51. Pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za rażące naruszenie obowiązków lub uchybienie godności pracownika nauki.

Art. 52. 1. Karami dyscyplinarnymi pracownika naukowego i badawczo-technicznego są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w instytucie na okres do 5 lat.

2. Odpis orzeczenia o udzieleniu kary dyscyplinarnej z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych pracownika naukowego lub badawczo-technicznego.

Art. 53. 1. Karę upomnienia za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi nakłada dyrektor po uprzednim wysłuchaniu pracownika naukowego lub badawczo-technicznego.

2. Pracownik naukowy lub badawczo-techniczny ukarany przez dyrektora karą upomnienia może wnieść odwołanie do komisji dyscyplinarnej. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ukaraniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, komisja nie może wymierzyć kary surowszej.

Art. 54. 1. W sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna w instytucie w składzie trzech członków;
- 2) w drugiej instancji – komisja dyscyplinarna do spraw pracowników naukowych i badawczo-technicznych instytutów przy ministrze właściwym do spraw nauki w składzie trzech członków.

2. W składzie orzekającym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, co najmniej jeden z członków powinien posiadać tytuł zawodowy magistra prawa.

3. Przewodniczącym składu orzekającego powinien być pracownik naukowy zatrudniony na stanowisku nie niższym niż obwiniony.

Art. 55. 1. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, pochodzi z wyboru. Tryb wyboru określa statut instytutu.

2. Komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, powołuje minister właściwy do spraw nauki.

3. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 54 ust. 1, są niezależne w zakresie orzekania.

4. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 54 ust. 1, rozstrzygają samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie są związane rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu oraz opinii komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w ust. 5.

5. W sprawach naruszeń dyscyplinarnych, które stanowią naruszenie zasad etyki w nauce, w szczególności w sprawach określonych w art. 56 ust. 3 pkt 1–4, komisja dyscyplinarna może zwrócić się o wydanie opinii do komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. Opinia komisji do spraw etyki w nauce wiąże komisję dyscyplinarną drugiej instancji w ustaleniu treści naruszenia.

6. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.

7. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, trwa 4 lata.

8. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, trwa 4 lata.

9. Obsługę komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, wykonują komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw nauki.

Art. 56. 1. Postępowanie dyscyplinarne komisja dyscyplinarna wszczyna na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

2. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia, odpowiednio przez dyrektora lub ministra nadzorującego, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary oraz po upływie 5 lat od dnia popełnienia tego czynu. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające z urzędu, w przypadku gdy pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu zarzuca się popełnienie czynu polegającego na:

- 1) przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzeniu w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu;
- 2) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania;
- 3) naruszeniu cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych w inny sposób;
- 4) fałszowaniu badań lub wyników badań naukowych i prac rozwojowych lub dokonaniu innego oszustwa naukowego;

- 5) przyjmowaniu, w związku z pełnieniem funkcji lub zajmowaniem stanowiska w instytucie, korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy;
- 6) powoływaniu się na wpływy w instytucie, instytucji państwowej lub samorządowej albo wywoływaniu przekonania innej osoby lub utwierdzaniu jej w przekonaniu o istnieniu takich wpływów i podjęciu się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę;
- 7) udzieleniu albo obiecywaniu udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucie, polegające na wywarceniu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniącej funkcję lub zajmującej stanowisko w instytucie, w związku z pełnieniem tej funkcji lub zajmowaniem stanowiska.

4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 2, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary ustaje z upływem 2 lat od dnia wszczęcia postępowania.

5. Nie stosuje się przedawnienia w odniesieniu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, któremu zarzuca się popełnienie czynu, o którym mowa w ust. 3 pkt 1–5.

6. Kary dyscyplinarne określone w art. 52 ust. 1 ulegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu, dołączony do akt osobowych pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, podlega usunięciu po upływie 3 lat, a w przypadku kary określonej w art. 52 ust. 1 pkt 3 po upływie 5 lat od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie został on ukarany dyscyplinarnie lub prawomocnie skazany za przestępstwo umyślne.

Art. 57. 1. Rzecznika dyscyplinarnego w instytucie powołuje rada naukowa instytutu, a rzecznika dyscyplinarnego przy komisji, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2 – minister właściwy do spraw nauki, spośród pracowników naukowych posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

2. W przypadku powzięcia przez organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego odpowiedzialność dyscyplinarną, organ niezwłocznie poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

3. Rzecznik dyscyplinarny jest związany poleceniami organu, który go powołał.

4. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez radę naukową instytutu trwa 4 lata.

5. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez ministra właściwego do spraw nauki trwa 4 lata.

Art. 58. 1. Obwiniony ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy.

2. W przypadku gdy obwiniony uchyla się od uczestnictwa w postępowaniu, postępowanie może toczyć się pod jego nieobecność.

3. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej w instytucie strony mogą się odwołać do komisji, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

4. Od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, stronom służy odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące apelacji. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.

5. O prawomocnym orzeczeniu w sprawach naruszeń, o których mowa w art. 56 ust. 3 pkt 1–4, komisja dyscyplinarna przekazuje informację do wiadomości organu przyznającego środki finansowe na naukę.

6. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, skazano go za popełnienie innego czynu lub komisja bezpodstawnie umorzyła postępowanie;
- 3) w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji nie odpowiadał warunkom określonym w art. 54, albo zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.

7. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyny wymienionej w ust. 6 pkt 1, jeżeli była ona przedmiotem rozpoznania przez sąd apelacyjny w trybie określonym w ust. 4.

8. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego nie jest dopuszczalne po jego śmierci albo po upływie 3 lat od popełnienia czynu będącego podstawą orzeczenia, a gdy czyn stanowił przestępstwo – po upływie okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa lub w razie wykonania kary i jej zatarcia.

9. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie: obwiniony, obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności – także jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 59. 1. Dyrektor może zawiesić w pełnieniu obowiązków pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, a także w toku postępowania wyjaśniającego, jeżeli ze względu na wagę i wiarygodność przedstawionych zarzutów celowe jest odsunięcie go od wykonywania obowiązków.

2. Pracownik naukowy lub badawczo-techniczny zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu obowiązków z dniem jego tymczasowego aresztowania.

3. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu toczy się nadal postępowanie karne.

Art. 60. 1. Wynagrodzenie zasadnicze pracownika naukowego lub badawczo-technicznego w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec obniżeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega ograniczeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki do wynagrodzenia oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

2. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub karne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu należy wypłacić pozostałą część pełnego wynagrodzenia.

Art. 61. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego, w tym przebieg postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, możliwość zawieszania i wznowiania postępowania dyscyplinarnego, sposób i warunki wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów, a także sposób wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia, z zachowaniem przejrzystości tych postępowań oraz zapewnieniem bezstronności osób przeprowadzających te postępowania.

Art. 62. Do postępowania dyscyplinarnego wobec pracowników naukowych i badawczo-technicznych w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem art. 82 tego kodeksu.

Art. 63. Zasady wynagradzania pracowników instytutu określa się w zakładowym układzie zbiorowym pracy lub w zakładowym regulaminie wynagradzania.

Art. 64. Zasady wynagradzania, zasady określania okresów pracy i innych uprawnień do dodatku za wysługę lat oraz do nagrody jubileuszowej, zasady określania czasu pracy, uprawnienia związane z pracą w warunkach uciążliwych lub szkodliwych, przepisy emerytalne, uprawnienia do odprawy, wynagrodzenie za okres niezdolności do pracy, czasu choroby lub innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy oraz uprawnienia urlopowe dla pracowników instytutów będących jednocześnie żołnierzami zawodowymi lub funkcjonariuszami służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych określają przepisy właściwe dla tych służb.

Art. 65. W sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników instytutu, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu pracy.

Art. 66. Przepisy art. 23, art. 25–32, art. 39 i art. 41–50 stosuje się odpowiednio do państwowych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, prowadzących działalność naukową i badawczo-rozwojową.

Rozdział 10

Przepis końcowy

Art. 67. Ustawa wchodzi w życie w terminie¹⁸⁾ i na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 620 i Nr 155, poz. 1036 oraz z 2012 r. poz. 756).

¹⁸⁾ Ustawa weszła w życie z dniem 1 października 2010 r., z wyjątkiem art. 39 ust. 2, który wszedł w życie z dniem 5 czerwca 2011 r., zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 620), która weszła w życie z dniem 1 października 2010 r.